

**MUNKATERV A BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR**

**KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN
VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ**

2015.

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: SZOMBATHELY
AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: NAGY ÉVA**

Tartalom

1.1. Vas megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban	3
1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve	5
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	6
2.1. Gyűjteményfejlesztés	7
2.1. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása	8
2.2. Dokumentumszolgáltatás	9
2.3. Információs szolgáltatás	10
2.4. Közösségi szolgáltatások.....	11
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékos- sággal élők számára.....	12
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés	12
2.7. Eszközbeszerzés	13
2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás ..	14
3. Szolgáltató könyvtár	14
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	15

Helyzetkép

1.1. Vas megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

A Berzsényi Dániel Könyvtár könyvtárellátási szolgáltató rendszeréhez **2015**-ben Vas megye **198 települése** tartozik. 2014-ben **három újabb** önkormányzat kötött Együttműködési megállapodást könyvtárunkkal. Közülük egy, **Gersekarát** az elmúlt években intézményesített keretek között próbált eleget tenni helyi ellátási kötelezettségének. A rendelkezésére álló pénzügyi forrásból azonban könyvtára folyamatos fejlesztését, dokumentum-ellátását nem tudta biztosítani, illetve a könyvtári működés alapidokumentációja sem állta volna ki egy szakértői vizsgálat próbáját. **Iklanberény** és **Zsennye** esetében a tavalyi év végén megkötött megállapodás egy a '70-es évek óta fennálló ellátási hiányt szüntető meg telepített szolgáltató helyek újbóli létrehozásával. E változások eredményeként **2015. január 1-jén a megye 216 településének 92%-a** a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer tagja. A Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén 13 városunk és öt községünk (Gencsapáti, Hegyfalu, Nádasd, Rum, Táplánszentkereszt) szerepel.

Hosszabb távon a **KSZR hatókörébe további két település vonható be. Óriszentpéteren** a jelenlegi nyilvános könyvtár működésének sem személyi, sem tárgyi, pénzügyi feltételei nem biztosítottak. **Hegyfalun** a megfelelő szakemberi ellátottsághoz hiányos költségvetési forrás társul. Könyvtárunk 2014 októberében kezdeményezte Óriszentpéter csatlakozását a KSZR-hez, amely azonban a rendelkezésre álló rövid idő alatt nem realizálódott. 2015 szeptemberében a csatlakozás kérdését újra napirendre kell tűzni.

A **Vas Megyei KSZR** – a nemzetiségi önkormányzatokkal kötött külön megállapodás nélkül, a törvényi előírásoknak megfelelően – 2015-ben is folyamatosan végzi a megye **15 nemzetiségi települése** és **két településrésze** (horvát, német, szlovén) anyanyelvű dokumentum-ellátását, és szervezi a nemzeti identitás megőrzését segítő könyvtári közösségi programokat.

2014-ben előkészítettük a közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek (hét település) esetében az érintett Klebelsberg Intézményfenntartó Központokkal való megállapodást, melynek véglegesítése a 2015-ös esztendő feladata.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2014	Könyvtárak száma (db) 2015	Lakosság-szám összesen 2014
Könyvtárellátási Szolgáltató Helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	131	135	34 520
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	47	48	33 632
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	12	10	11 745
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	5	5	9 699
Összesen		195	198	89 596
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		17	17	6 872
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		7	7	7 644
ebből megkötött megállapodások száma		0	0	0

A 2014. január 1-jei adatokhoz képest a könyvtárellátási szolgáltató rendszerünk által elérendő népesség száma 1,3%-kal csökkent, miközben az 500 fős lakosságszámot el nem érő településeink száma tovább gyarapodott. Aprófalvaink gazdaságos és hatékony könyvtári ellátása a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerrel oldható meg, amely a Gutenberg- és Google-galaxis együttes elérésének lehetőségével segíti a lakóhelyből származó földrajzi hátrány leküzdését, a tudásalapú információs társadalomba való sikeres integrálódást, és támogatja a helyi identitást őrző kisközösségek életben maradását.

1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

Vas megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2015. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve			
		kiadások	összesen
Személyi jellegű kiadások összesen			24 688 000 Ft
			17,79%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	2 190 000 Ft	
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	22 498 000 Ft	
Személyi juttatások járulékai összesen			5 678 964 Ft
			4,09%
	Személyi juttatások járulékai	5 678 964 Ft	
Dologi kiadások összesen			108 444 296 Ft
			78,12%
Dokumentumszolgáltatás			42 546 623 Ft
			30,65%
	Dokumentumbeszerzés összesen		42 046 623 Ft
			30,29%
	Könyv	27 046 623 Ft	
	Folyóirat, napilap	10 000 000 Ft	
	Nem hagyományos dokumentumok	5 000 000 Ft	
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	500 000 Ft	
Információs szolgáltatás			0 Ft
			0,00%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás		
Közösségi szolgáltatás			38 457 500 Ft
			27,70%
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás		
	Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	38 457 500 Ft	
Könyvtárosképzés, továbbképzés			778 500 Ft
			0,56%
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	778 500 Ft	
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége			1 000 000 Ft
			0,72%
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.	500 000 Ft	
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	500 000 Ft	
Szolgáltatások infokommunikációs költsége			2 500 000 Ft
			1,80%

Nem adatátviteli célú távközlési díjak			
Adatátviteli célú távközlési díjak			
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	2 500 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		2 500 000 Ft	1,80%
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)			
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	2 000 000 Ft		
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	500 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		700 000 Ft	0,50%
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	700 000 Ft		
Továbbszámított (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól			
Szolgáltatások marketing eszközei		400 000 Ft	0,29%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	400 000 Ft		
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		11 000 000 Ft	7,92%
Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	11 000 000 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		9 061 673 Ft	6,53%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek			
Szállító jármű vásárlása	6 500 000 Ft		
Szoftver- és adatbázisfejlesztés	2 561 673 Ft		
Egyéb			
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		0 Ft	0,00%
.....			
.....			
.....			
Támogatás összesen		138 811 260 Ft	

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerünk **alapelve** a **gazdaságos** és **változatos**, a felhasználói igényekhez igazodó **dokumentum-ellátás**, melynek hatásos eszköze a kihelyezett **gyűjtemények törzsanyagra** és **csereállományra** történő bontása. A törzsanyag részeként biztosítjuk az alapvető kézikönyveket és ismeretterjesztő irodalmat, a magyar és világirodalom, illetve a gyermekirodalom reprezentáns alkotóinak válogatott gyűjteményét, az általános és középiskolai kötelező olvasmányokat. A **csereállomány negyedéves**, rendszeres **frissítésével** a gyorsan módosuló, olvasmányos, szórakoztató irodalom széleskörű választékát kínáljuk a szolgáltató helyek használóinak. A folyamatos dokumentumszolgáltatás szerves része az előzetes igényfelmérésen alapuló, községenkénti

4-10 féle folyóirat előfizetése, melynek hasznosságát egyes községek javuló forgalmi eredménye igazolja vissza.

A dokumentumszolgáltatás, **gyűjteményfejlesztés részletes elveit a VMKSZR 2014-ben megújított Gyűjteményfejlesztési szabályzata** tartalmazza.

Mivel a szolgáltató helyek mindenkor kihelyezett gyűjteménye az egyedi, speciális igények kielégítésére nem alkalmas, nagy hangsúlyt fektetünk a könyvtárközi kölcsönzésre, a kérések gyors és hatékony teljesítésére.

Szükség szerint segítjük a helyben élők információs igényeinek kielégítését, a helytörténeti információs szolgáltatást, az országos adatbázisok elérésének lehetőségét.

2. Községi programok szervezése, szakmai tudás megújítás, tanácsadás, tájékoztatás

Tevékenységünk másik fontos **prioritása** a korosztály független, előzetes igényfelmérésen alapuló, az esélyegyenlőséget javító **közösségi, olvasást és könyvtárhasználatot népszerűsítő programok**, az elektronikus írástudást fejlesztő, illetve egyéb **használóképző tanfolyamok** szervezése, koordinálása.

Előzetesen tervezett, **nem akkreditált szakmai továbbképzésekkel** kínálunk lehetőséget a helyi könyvtárosok tudásmegújítására, az alapvető könyvtárosi ismeretek elsajátítására.

Kiszállásaink során **helyszíni tanácsadással** segítjük a községi könyvtárakban folyó munkát. A támogatási lehetőségek függvényében **tanácsadással** segítjük a szolgáltató helyek tárgyi, IKT eszközeinek megújítását segítő **pályázatok** írását.

A helyben ki nem elégíthető igények teljesítését **irodalomajánlással, irodalomkutatással** segítjük.

Folyamatos **tájékoztatást** nyújtunk a **VMKSZR tevékenységéről** és a szolgáltató helyekről.

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

A KSZR működésének előző évi tapasztalatai és a közösségi programok iránt megnövekedett érdeklődés miatt **2015-ben a dokumentumvásárlásra kisebb összeget** terveztünk, mint egy évvel korábban. Belső arányait tekintve növeltük a folyóirat-előfizetésre szánt keretet, míg – a 2014. évi tényadatok alapján – a nem hagyományos dokumentumok vásárlására fordítandó összeget csökkentettük.

Beszerzendő dokumentumtípus	tervezett darabszám	tervezett értéke ezer Ft-ban
könyv- és hangoskönyv beszerzés	13 800	27 046
folyóirat, heti-, napilap	1 600	10 000
nem hagyományos dokumentum (DVD)	1 480	5 000
egyéb	0	0
Összesen:	16 880	46 046

- Könyvtárunk törvényi kötelezettségének eleget téve 2015-ben is **közbeszerzési eljárással** választja ki azt a **szolgáltatót**, amely a legkedvezőbb feltételekkel kínálja beszerzésre az **egyedi állomány-nyilvántartásba kerülő nyomtatott dokumentumokat**. Elvárásaink:
 - megvételre a 2015-ben kereskedelmi forgalomba kerülő magyar és idegennyelvű könyveket kínálja, de szükség szerint biztosítson lehetőséget a Magyarországon 2009. január 1. után megjelent, a piacon jelenleg még fellelhető kiadványok pótlólagos beszerzésére is, kétheti szállítási/rendelési gyakorisággal;
 - adjon lehetőséget a teljes körű elektronikus ügyintézésre (rendelés, reklamáció, szállítások nyomon követése, rekordletöltés);
 - nem kereskedelmi célú tartalmi ismertetőik biztosítása;
 - szolgáltasson adatokat a megrendelt dokumentumok formai és tartalmi feltárásához (bibliográfiai leírás, ETO-jelzet, tárgyszó, elektronikus formátum [HUNMARC]);
 - a megvásárolt köteteket könyvtári használatra alkalmas szereléssel (raktári jelzet, sarok, egy-egy könyvkártya, katalóguskarton) szállítsa.

A **nem hagyományos dokumentumok** (DVD) beszerzésénél alapvető elvárásunk:

- a kölcsönzési jogdíjas kiadványok forgalmazása;
- a terjesztő biztosítsa annak lehetőségét, hogy rajta keresztül a magyarországi legnagyobb film- és DVD-forgalmazók kínálata elérhető legyen.

Az **időszaki kiadványok** esetében a szolgáltató helyek kínálatát – tekintettel azok nyitva tartási gyakoriságára – napilapok előfizetésével továbbra sem bővítjük: olyan **praktikus információkat nyújtó**, illetve **szórakoztató** jellegű **lapválasztékot** kínálunk, amely alkalmas új használói rétegek megnyerésére. Jelenlegi folyóirat-előfizetésünk **teljes körű felülvizsgálatát 2017-re** tervezzük. **2014-ben a kínálat maximum három címmel történő kiegészítésére** adunk lehetőséget. Az új igények jelzésének **határideje: március 31.**

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Az **állományellátás** hatékonysága és a kihelyezett dokumentumok gazdaságos, rendszerszerű cseréje 2015-ben is indokolja **városi könyvtárak bevonását** a szolgáltatásközvetítésbe. A megvásárolt újdonságok **elektronikus nyilvántartásba vétele** a városi könyvtárak **Szikla21** és a megyei könyvtár **OLIB 8.2** könyvtári integrált rendszerében történik, elektronikus katalógusban való, **internetes közzétételét** 24 órás hozzáférhetőséggel a **Vasi Könyvtári Portál** (VKP) biztosítja (www.vasikonnyvtarak.hu). Az egyes **szolgáltató helyek gyűjteményéről** a **VKP KSZR menüpontja** ad tájékoztatást, ahol a településneveknél található link az adott állományt feltáró elektronikus katalógushoz vezet.

Előzetes lista alapján 2015-ben **39 szolgáltató hely** helyben lévő állományának **tételes, teljes körű állományellenőrzését** végezzük el. Esetükben a revízió a kihelyezett gyűjtemény 25-30%-os selejtezését, leválogatását jelenti. Az előre tervezett leltározások számát növelhetik az évközben személyi változás miatt szükségessé váló, előre nem tervezhető revíziók. Összességében a kivonásra tervezett dokumentum mennyisége az egyedi állomány-nyilvántartásba kerülő dokumentumok számával azonos lesz (~11 000 kötet).

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül)	A településen helyben lévő dokumentumok számának növekedése (csereletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok számának növekedése (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállományának növekedése az elektronikus katalógusban: teljes	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok tervezett százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelőlétsége (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Raktári jelzetek megfelelőlétsége tervezett (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás arányának tervezett növekedése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	89 596	320 810	9 200	87	100	90	100	27	17	86	90	30	35
1-500 lakosú településen	34 520	180 390	6 210	95	100	91	100	26	16	87	91	30	35
501 - 1000 lakosú településen	33 632	91 441	2 208	76	100	86	100	29	19	87	91	26	31
1001 - 1500 lakosú településen	11 745	24 310	552	74	100	98	100	27	17	84	88	37	42
1501 - 5000 lakosú településen	9 699	24 669	230	79	100	78	100	45	25	78	82	44	49

2.2. Dokumentumszolgáltatás

A helyben lévő gyűjteményekkel ki nem elégíthető igényeket könyvtárközi kölcsönzéssel teljesítjük, elsődlegesen rendszeren belül, a KSZR szolgáltatásközvetítésébe bevont városi könyvtárakban létrehozott könyvtárközi gyűjteményalap támogatásával. Az így sem teljesíthető kérések a Berzsenyi Könyvtár, illetve a városi könyvtárak közvetítésével kerülnek át az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerbe. Mivel a könyvtárközi kölcsönzés lehetősége minden településnek rendelkezésére áll, ha vállalja a kölcsönzés szabályainak betartását, kihasználása nagymértékben függ attól, hogy a helyi szolgálatot ellátó könyvtáros közvetíti-e az egyedi igényeket. Dokumentumokat kizárólag könyvtári szolgáltató helyek címére küldünk. A lejárt kölcsönzési határidejű dokumentumok könyvtárunkhoz ingyenes válaszküldeményként juttathatók el. Községeink könyvtárközi kérését egyaránt fogadjuk telefonon, faxon, e-mailen (szet@bdmk.hu), illetve a Vas Megyei Könyvtári Portál felületén. 2015 végéig mintegy 10%-os könyvtárközi forgalomnövekedéssel számolunk, az alábbi forgalmi megoszlásban¹:

A kistélepüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma	
eredetiben	4 261
elektronikusan	62
fénymásolatban	20

¹ Az adatok csak a KSZR településekre vonatkozó könyvtárközi kéréseket tartalmazza.

2.3. Információs szolgáltatás

- A nyomtatott dokumentumok mellett a helyi lakosság **információs igényének** kielégítésében fontos szerepet játszanak az internetes források. Az elérésükhöz szükséges IKT háttér biztosítása érdekében éves ütemezés alapján, **20** településen tervezzük **korszerű számítógépek** beszerzését.
- Az információs szolgáltatás részeként nagyon fontos feladat hárul a helyi identitás megőrzését, erősítését segítő **helyismereti információk közvetítésére**, mely többféle módon valósul meg:
 - könyvtárunk helyismereti munkájának részeként folyamatosan bővül OLIB-adatbázisunkban Vas megye településeiről az **országos, megyei és helyi lapokban** megjelent **feltárt cikkek** száma, melyek bármikor könnyen **visszakereshetők**;
 - **nemzetiségi** településeink esetében a 2015-ös év feladata a horvát és szlovén nyelvterület **anyanyelvi folyóiratainak** (Hrvatski glasnik, Porabje) visszamenőleges feltárása (a német nyelvterület [Neue Zeitung] helyismereti szempontú folyóirat figyelése folyamatos);
 - a helyismereti információs szolgáltatás fontos eleme a **Vasi Könyvtári Portál Wiki** menüpontjának **Online lexikonja**, melynek folyamatosan bővülő tartalma, hiteles források felhasználásával mutatja be Vas megye művelődéstörténeti, kultúrtörténeti érdekességeit. 2015-re tervezett tartalmi bővítés: 10 szócikk
 - a BDK Savariensia gyűjteményére alapozva tovább folytatjuk *Községajánló* sorozatunkat (14 település), illetve megjelentetjük a *Vasi Digitális Archivum* újabb darabját (Csákánydoroszló).
- Jelentős szerepet tölt be KSZR tagkönyvtáraink információellátásában a **KSZR Hírlevél**. Negyedévente **egy számának** közreadását tervezzük 2015-ben.
- 2014-ban a **Vasi Könyvtári Portál KSZR menüpontjában** községi szolgáltató helyeink alapadatait feltüntettük. 2015-ben tervezzük a menüpont információs tartalmának átstrukturálását, bővítését. Előzetes terveink szerint az adott település valamennyi történést, valamennyi aktuális és standard információt egy helyre csoportosítva szeretnénk közreadni, elérési útvonalat adva a Vasi Digitális Könyvtár községre vonatkozó tartalmihoz is.
- **Egységes arculatterv** alapján **szórólapot** készítünk minden újonnan átadott, újra induló szolgáltató helynek, melyen a nyitva tartás adatai mellett az adott Könyvtár, Információs és Közösségi Hely szolgáltatásairól is tájékozódhatnak az érdeklődők.
- Esetenként **irodalomkutatással**, **anyaggyűjtéssel** segítjük a községi szolgáltató referens szolgálatát. A korábbi évek tapasztalata alapján, éves szinten 8-10 különféle irodalomkutatásra irányuló kérésre számíthatunk.
- A lehetőségekhez igazodva közreműködünk minden olyan pályázat megfogalmazásában és megvalósításában, amely hozzájárul a KSZR szolgáltató helyek működési körülményeinek javításában, korszerűsítésében.

2.4. Községi szolgáltatások

2013-ban és 2014-ban végzett munkánk tapasztalatainak, a KSZR szolgáltató helyekről érkező visszajelzések és a szakmai elvárások összegzésének eredményeként a **2015-ös** esztendőben **prioritást** a kistelepülési könyvtárak közösségformáló szerepét erősítő, az olvasást és könyvtárhasználatot, a hasznos ismeretek, a digitális írástudás elsajátítását segítő **programok szervezése** kapott. Annak érdekében, hogy a 198 települést érintő programszervezés minden esetben azonos alapelvek szerint történjen, 2013/2014 gyakorlatától eltérően az író-olvasó találkozót, olvasáskultúrát népszerűsítő és a hasznos ismeretek átadását szolgáló **rendezvényeket a Berzsenyi Könyvtár közvetlenül szervezi**: Ennek részeként

- igényfelmérést végzünk előzetesen összeállított **Programajánló** alapján (határidő: január 20);
- a beérkezett **igényeket** – a megvalósításukhoz szükséges pénzügyi forrás hozzárendelésével – **összesítjük** és március 15-ig valamennyi településünknek elküldjük a **visszajelzést** elfogadott rendezvényigényükről;
- folyamatosan **szervezzük** a betervezett programokat (időpont, előadó, helyszín) és készítjük a kapcsolódó plakátokat, meghívókat;
- gondoskodunk a megvalósult programok **dokumentációjának** (jelenléti ív, fotóanyag) **archiválásáról**;
- teljesítjük –a szerzői jogi előírások alapján– programjaink bejelentését az Artisjus Irodához.

A rendezvényszervezéshez kapcsolódó megnövekedett feladatok ellátására a Szaktanácsadói és ellátórendszeri titkárság munkatársi létszáma **egy fő**, határozott idejű szerződéssel alkalmazott **kulturális szervezővel** bővült. Alkalmazásának pénzügyi fedezetét az intézmény a KSZR költségvetésen kívüli forrásból biztosítja.

A központi „nagyprogramok” mellett 2015-ben arra is törekedünk, hogy a korábbi éveknél sokkal hatékonyabban vonjuk be a községekben szolgálatot teljesítő kollégákat kisebb volumenű könyvtári programok közvetlen tartásába. 2015-ben községenként maximum hat ilyen jellegű program költségvetési fedezetét terveztük be, és a tájegységi koordinációra a szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtárakat kértük fel.

2015-ben is tovább folytatjuk a **digitális írástudáshoz** kapcsolódó, nem akkreditált, ingyenes, 20 órás **számítástechnikai tanfolyamainkat (tervezett képzésszám: 47)**. A szervezés megkönnyítése érdekében 5 lappal bővítjük „utazógépeink” számát.

Községeink igénylése alapján 2015-ben az alábbi programok megvalósulását tervezzük:

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió és hazai támogatásból	
	lebonyolított programok száma	résztevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	10	300	1	20
Könyvtárbemutató	0	0	0	0
Tanítási óra iskolai csoportoknak	0	0	0	0
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	22	440	96	825
Játékos tevékenység	300	7026	0	0
Tanfolyam, tréning	11	220	0	0
Előadás, konferencia	248	4900	0	0
Kiállítás	8	400	0	0
Könyvbemutató	24	480	0	0
Műsoros, szórakoztató rendezvény	200	8150	1	70
Hangverseny	0	0	0	0
Filmvetítés	0	0	0	0
Használóképzés	0	0	0	0
Digitális kompetenciafejlesztés	47	400	10	145
Egyéb	630	10 684	7	70
Összesen	1 500	33 000	115	1130
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósultak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Résztevők száma összesen (fő)		
Rendezvények száma	200	4 000		
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény				
Összesen	2 00	4 000	115	1130

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

- A Berzsényi Dániel Könyvtár központi gyűjteményére alapozva igény szerint biztosítjuk **hangoskönyvek könyvtárközi kölcsönzésének** lehetőségét a kistelepüléseken élő potenciális használók számára.
- Egyes közösségi **programjainkat** a megye időseket gondozó **szociális otthonaiban** is megszervezzük (Acsád, Peresznye).
- *Könyvhódító* elnevezésű megyei hatókörű olvasásnépszerűsítő pályázatunkba bevonjuk a megye **speciális nevelési igényű oktatási intézményeinek** tanulóit.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

- A községi szolgáltató helyek nem szakképzett munkatársait **alapfokú könyvtárosi tanfolyamon** készítjük fel feladataik ellátására a legfontosabb tudnivalók átadásával. Tervezett létszám: 15 fő

- Folytatjuk 2013-ban útjára indított *Községi Könyvtárosok Napja* című programsorozatunkat. **Hét** alkalommal szervezünk térségközpontú szakmai konzultációs napokat.
 - Résztvevők köre: adott térség községi szolgáltató helyeinek munkatársai, az érintett települések önkormányzatainak képviselői, a térség városi könyvtárának munkatársai. Tervezett létszám: 30 fő / alkalom
- 2015-re tervezett *Szakmai Műhelybeszélgetés* programunk témája **könyvtári minőségirányítási rendszer**, a **minősített könyvtári** cím elnyerésének szakmai követelményrendszere. A téma megvitatására külső előadó kértünk fel és városi könyvtári partnereinket várjuk. Tervezett létszám: 40 fő / alkalom.
- Az **Összefogás hetének** nyitó rendezvényeként szervezzük meg a *XXI. Vas Megyei Könyvtári Napot*. Témája: közkönyvtárak és a digitalizáció. A megyei hatókörű rendezvény tervezett létszáma 100 fő.
- **Egyéni szakmai tanácsadás:**
 - helyszíni látogatások alkalmával – havi kiszállási terv szerint: közvetlen szóbeli tanácsokat adunk a települési könyvtáros munkájához, olvasószolgálati tevékenységéhez;
 - szükség szerinti tartjuk a kapcsolatot a fenntartó önkormányzatokkal: ennek részeként a törvényi határidő figyelembe vételével részletes, írásos tájékoztatást adunk településük könyvtári szolgáltató helye 2014. évi munkájáról, eredményeiről, az esetleges problémákról;
 - folyamatosan válaszoljuk meg az e-mailen, telefonon érkezett szakmai kérdéseket, és előzetes egyeztetés alapján személyes konzultációkat tartunk.

2.7. Eszközbeszerzés

Beszerzendő eszköz megnevezése ²	A szolgáltató helyeken már meglévő eszközök száma összesen	2015-ben beszerezni kívánt eszközök darabszáma az állami támogatás felhasználásával	2015-ben beszerezni kívánt eszközök darabszáma egyéb forrásból
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök	1 700	2 200	0
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak	240	25	0
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	6	0	0
hordozható számítógép (könyvtáros)	24	0	0
hordozható számítógép (használok számára)	23	25	0
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkennel)	12	10	0
digitális fényképező	66	5	0
vetítövászon	11	5	0
projektor	5	0	0
CD-lejátszó	1	5	0

² a táblázat sorai tetszés szerint bővíthetőek

2015-ben részben az előző két év gyakorlatát folytatva **fejlesztő célú játékok** és **kiegészítő célbútorok** beszerzését tervezzük. Ez utóbbit elsősorban azokon a településeken, melyek sikeresen vesznek részt az NKA könyvtári berendezés fejlesztését célzó pályázatán. Ezen kívül **20 településen** tervezzük korszerű **számítógépek beszerzését**, az internetes információkeresés, adatbázishasználat biztosítása érdekében.

2015 legnagyobb mértékű beruházása a térségi feladatok ellátásához nélkülözhetetlen, 13 éves gépkocsi cseréje, olyan korszerű, gazdaságos fogyasztású járműre, amely hosszú távon biztosítja a térségi kiszállítások zökkenőmentességét.

A másik szintén nagy jelentőségű fejlesztés a Vasi Könyvtári Portál használóbarát átalakítása, és alkalmassá tétele a KSZR-hez kapcsolódó települési információk hatékony és esztétikus megjelenítésére.

2.8. A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

- Szervezzük a könyvtári statisztikai adatszolgáltatáshoz kapcsolódó teendőket.
- Gondoskodunk a szolgáltató helyek használati előírásainak szakszerű megújításáról, a fenntartó önkormányzatokkal való egyeztetésről.
- Igény szerint szerkesztjük és közreadjuk a kistélepülési szolgáltató helyek közkönyvtári szolgáltatásait népszerűsítő tájékoztatókat.
- Biztosítjuk a szolgáltató helyek használatának rögzítéséhez szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványokat.
- Szükség szerint gondoskodunk a kihelyezett dokumentumok újrakötéséről.

3. Szolgáltató könyvtár

A **Berzsenyi Dániel Könyvtár Vas megye legnagyobb és leghosszabb nyitva tartási idővel rendelkező közkönyvtáraként**, közel félmillió gyűjteményével látja el feladatait. Fenntartója Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata. Tevékenységének pénzügyi forrása a megyei és állami feladatainak ellátását biztosító kiegészítő állami támogatás, amely kiegészül a fenntartó önkormányzat költségvetési támogatásával és saját bevételeivel.

Általános gyűjtőkörű közkönyvtár. **Forrásértékű** helyismereti **Savariensia gyűjteményével** a helytörténeti kutatómunka megkerülhetetlen bázisa. A kulturális törvény előírásainak megfelelően **ODR szolgáltató könyvtárként** fogadja és teljesíti a hozzáérkező könyvtárközi kéréseket (2014-ben teljesített kérések száma: 4628).

A központi könyvtárnak – kiegészülve a város területén működő három fiókkönyvtárral és két szolgáltató hellyel – 2014-ben 11 291 regisztrált használója volt. A személyes látogatások száma meghaladta a 205 006-ot, a kölcsönzött dokumentumoké pedig a 344 294 kötetet. Munkatársi létszáma 48,5 fő. A szakképzett alkalmazottak száma 23 fő, felsőfokú képesítéssel 23 fő rendelkezik.

A **KSZR szolgáltatás** a könyvtárigazgató irányításával a Szaktanácsadói és ellátórendszeri titkárság feladata. A csoport létszáma három fő, melyhez gépkocsivezető/könyvtárkezelő kombinált munkakör csatlakozik, illetve 2015. március 1-jétől kiegészült egy fő szerződéses kulturális programszervezővel. Mivel a rendelkezésre álló humán erőforrás a KSZR feladatok teljes körű elvégzéséhez nem elégséges, ezért a Berzsenyi Könyvtár továbbra is hat városi könyvtárat von be a szolgáltatásközvetítésbe, meghatározott feladatok gazdaságos és hatékony ellátása érdekében. A kapcsolódó Együttműködési megállapodást 2015 elején könyvtárunk az előző két év tapasztalatait számba véve átdolgozta és partnereivel megújította.

2015. március 31-ig a könyvtár önálló gazdálkodást folytatott. A pénzügyi, gazdálkodási feladatokat 3 fős státusszal rendelkező csoport látta el (betöltött státuszok száma: 2). A törvényi előírások változása az **önálló gazdálkodást megszüntette**. A pénzügyi csoport munkatársai 2015. április 1-jei hatállyal az Egészségügyi és Kulturális GESZ szervezetéhez kerülnek át, melynek szervezetében tagozódik – a Savaria Múzeum kivételével – minden, a szombathelyi önkormányzat által fenntartott kulturális intézmény (AGORA, Mesebolt Bábszínház, szimfonikus zenekar). A könyvtárban az előzetes egyeztető tárgyalások alapján – meghatározott időben kihelyezettként – egy fő gazdasági ügyintéző marad. A változás, egyelőre még beláthatatlan mértékben megnehezíti – a közreműködő szakemberek minden jó szándéka ellenére – valamennyi – de leghangsúlyosabban a KSZR feladatokhoz kapcsolódó – pénzügyi tevékenység ellátását.

A Berzsenyi Könyvtár hagyományos szolgáltatásainak körén túl tudatosan fejleszti elektronikus tartalomkínálatát. 2015-ben tervezi a könyvtár honlapcsaládjának megújítását, használóbarát átalakítását. A változás legnagyobb mértékben a Vasi Digitális Könyvtárat és a Vasi Könyvtári Portált érinti.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

Könyvtárunk MSZ EN ISO 9001:2009 szabvány szerinti minőségirányítási rendszerben dolgozik. Ennek részeként 2014-ről elmaradt feladatként standardizálni kell

- az igényfelmérés és az elégedettségvizsgálat módszereit,
- a lezajlott programok és elvégzett munkák dokumentálásának módját,

Tudásmegosztás terén szükséges a kommunikációs háló rögzítése (megyei könyvtár-községi könyvtárak és önkormányzatok-városi könyvtárak), a képzési és továbbképzési tevékenység számbavétele.

A munkatervet írta: Nagy Éva, Németh Tiborné, Varjuné Gergác Katalin

Szombathely, 2015. március 24.

